

Przegląd i aktualizacja planu przeciwdziałania skutkom suszy

**Strategiczne podejście do
przeciwdziałania skutkom
suszy – założenia i wybór
działań w aPPSS**

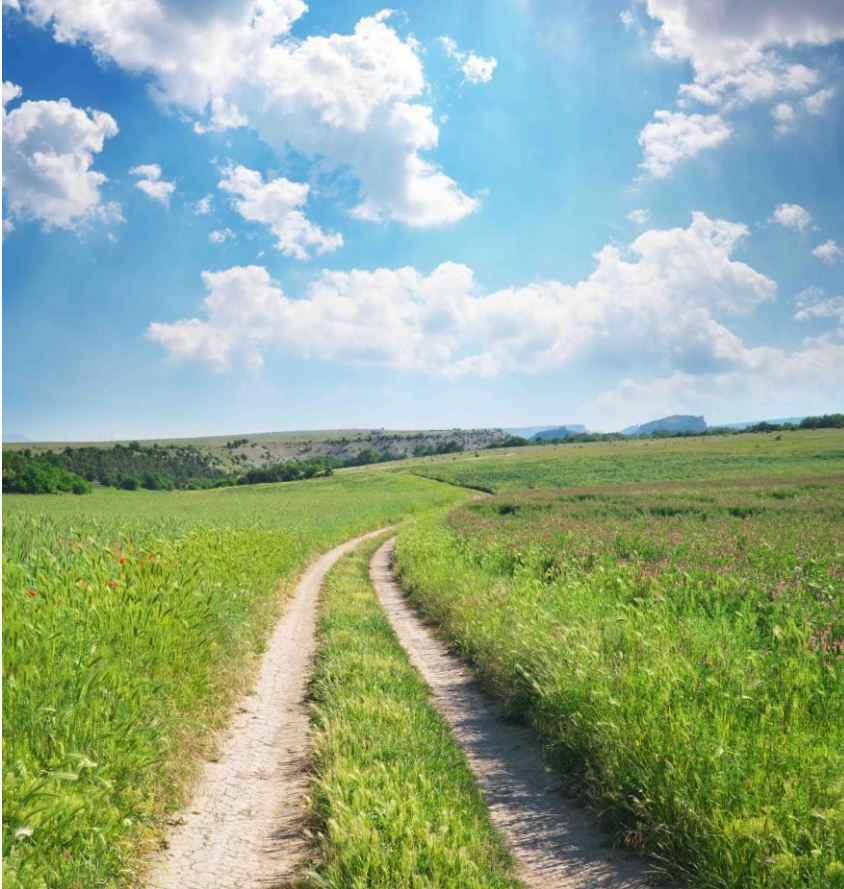
Agnieszka Hobot

Gdańsk, 17 czerwca 2026 r.

STOP
SUSZY
START RETENCJI

CZY WIDZISZ SUSZĘ?

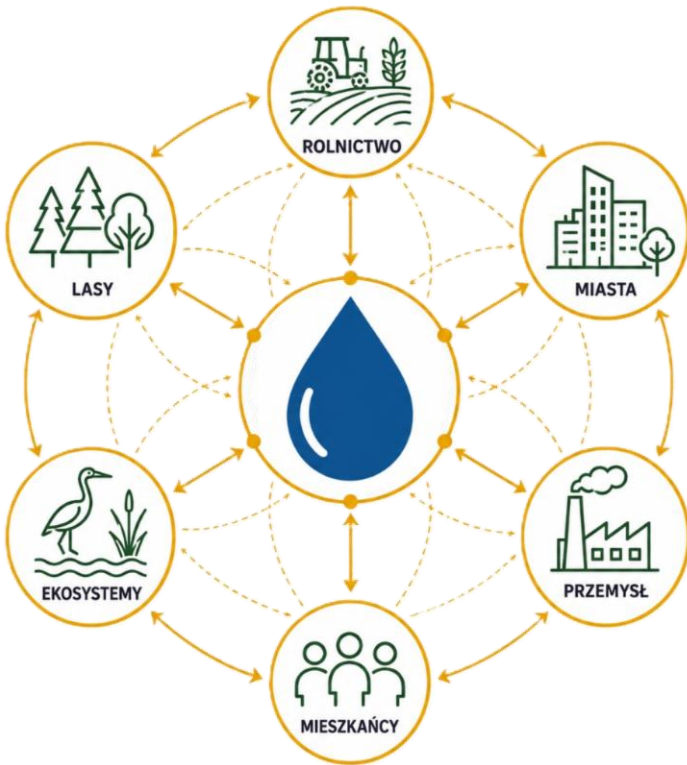
Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

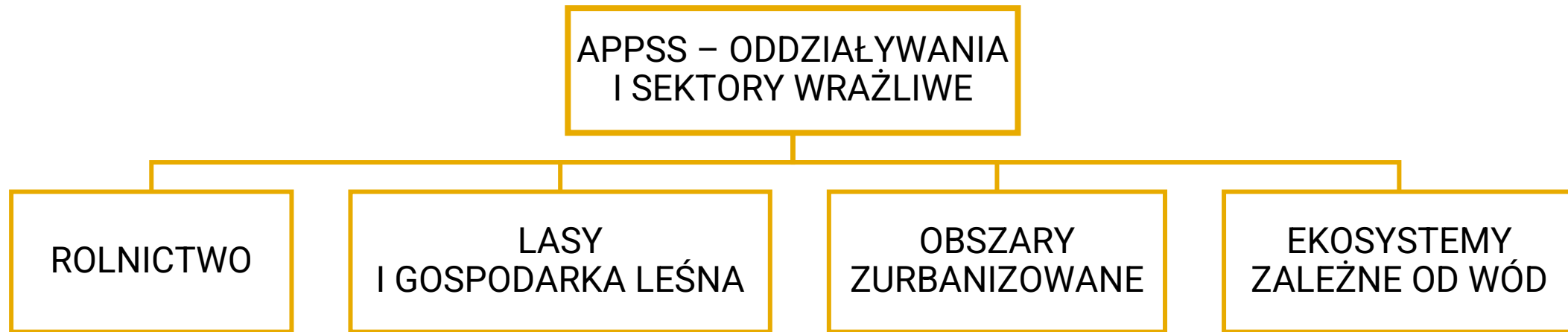
Skuteczne przeciwdziałanie skutkom suszy zaczyna się przed wystąpieniem widocznych objawów!

To dokument porządkujący układ powiązań między zasobami wodnymi, sektorami wrażliwymi, użytkownikami wód i ekosystemami, wskazujący miejsca szczególnej podatności na suszę oraz kierunki interwencji.

aPPSS wskazuje działania, które zwiększają odporność kraju na skutki suszy jeszcze zanim niedobór wody stanie się widocznym problemem i opiera się na założeniu, że trwałą poprawę przynoszą nie pojedyncze inwestycje, lecz tysiące skoordynowanych działań realizowanych w całym kraju.

DZIAŁANIA PRZEKROJOWE:

ZARZĄDZANIE ZASOBAMI WODNYMI, MONITORING, EDUKACJA I KOORDYNACJA DZIAŁAŃ

ROLNICTWO

- Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych (LR1)
- Tworzenie i odtwarzanie zbiorników śródpolnych oraz mokradeł (LR2)
- Przebudowa systemów melioracji w celu umożliwienia sterowania poziomem nawodnienia na obszarach rolniczych (LR3)
- Budowa małych zbiorników wodnych (LR4)
- Budowa i przebudowa obiektów hydrotechnicznych (LR5)
- Stosowanie metod upraw rolnych konserwujących wilgoć (LR6)
- Tworzenie zadrzewień śródpolnych (LR7)

LASY I GOSPODARKA LEŚNA

- Budowa zbiorników małej retencji na obszarach leśnych (LR8)
- Budowa i przebudowa pozostałych obiektów hydrotechnicznych na obszarach leśnych (LR9)
- Odnowienie drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowania gatunkowego na obszarach leśnych (LR10)

OBSZARY ZURBANIZOWANE

- Wdrażanie rozwiązań w zakresie mikroretencji na obszarach zurbanizowanych (LR11)
- Wdrażanie rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury (LR12)
- Tworzenie nasadzeń oraz ochrona istniejących drzew na terenach zurbanizowanych (LR13)
- Tworzenie przydomowych zbiorników wodnych (LR14)

EKOSYSTEMY ZALEŻNE OD WÓD

- Renaturyzacja cieków (KR1)
- Odtwarzanie i ochrona obszarów wodno-błotnych (KR2)

EDUKACJA I ŚWIADOMOŚĆ SPOŁECZNA

- Edukacja o zrównoważonej gospodarce wodnej na poziomie szkoły podstawowej (KE1)

LR3 Przebudowa systemów melioracji w celu umożliwienia sterowania poziomem nawodnienia na obszarach rolniczych

Działanie obejmuje odtwarzanie, rozbudowę i modernizację urządzeń melioracji wodnej służących regulowaniu stosunków wodnych na gruntach rolnych. Może dotyczyć m.in. budowy nowych odcinków drenażu, modernizacji rowów z dostosowaniem ich do funkcji odwadniająco-nawadniających, montażu studzienek z regulacją odpływu oraz urządzeń piętrzących umożliwiających okresowe zatrzymywanie wody w sieci melioracyjnej. W zależności od rodzaju obiektu realizacja inwestycji może wymagać pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 389 Prawa wodnego oraz zgłoszenia robót budowlanych do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej.

LR6 Stosowanie metod upraw rolnych konserwujących wilgoć

Stosowanie metod upraw rolnych konserwujących wilgoć obejmuje systemy gospodarowania glebą, które ograniczają straty wody glebowej i poprawiają bilans wodny agroekosystemu. Do metod tych zalicza się m.in.:

- uprawę bezorkową i uproszczoną,
- mulczowanie resztkami poźniwnymi,
- stosowanie międzyplonów,
- utrzymywanie stałej okrywy roślinnej lub ściółki organicznej na powierzchni gleby.

LR9 Budowa i przebudowa pozostałych obiektów hydrotechnicznych na obszarach leśnych

Działanie obejmuje wznoszenie i przebudowę obiektów małej retencji wodnej na ciekach i rowach leśnych, w tym: zastawek, progów piętrzących, grobli, przepustów z możliwością regulacji oraz innych konstrukcji ograniczających odpływ wód powierzchniowych. W uzasadnionych przypadkach obejmuje także czopowanie, tamowanie lub zasypywanie rowów odwadniających. Rozwiązania te powinny być dostosowane do lokalnych warunków hydrologicznych i siedliskowych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz utrzymania równowagi ekosystemu leśnego.

LR10 Odnowienie drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowania gatunkowego na obszarach leśnych

Działanie obejmuje stopniową przebudowę i odnowienie drzewostanów poprzez wprowadzanie zróżnicowanych składów gatunkowych, lepiej dostosowanych do siedliska i przewidywanych warunków klimatycznych. Kluczowym elementem jest zwiększenie udziału gatunków liściastych (m.in. dąb, buk, lipa, grab, jawor) oraz gatunków iglastych o wyższej odporności na stres wodny (np. jodła, modrzew), co pozwala na uzyskanie większej różnorodności strukturalnej i funkcjonalnej ekosystemu leśnego.

LR11 Wdrażanie rozwiązań w zakresie mikroretencji na obszarach zurbanizowanych

Działanie polega na wdrażaniu korekt techniczno-organizacyjnych na już zagospodarowanych terenach miejskich w celu zwiększenia retencji powierzchniowej oraz ukierunkowania spływu wód opadowych z powierzchni uszczelnionych na tereny zielone. Mogą to być m.in. obniżenia lub przerwy w krawężnikach, likwidacja lub zagospodarowanie przeddeptów, zastępowanie nawierzchni nieprzepuszczalnymi materiałami półprzepuszczalnymi czy prowadzenie nasadzeń uzupełniających.

KR1 Renaturyzacja cieków

Działanie obejmuje przywracanie naturalnych form hydromorfologicznych i procesów ekologicznych w ciekach uregulowanych, technicznie przekształconych lub odciętych od terenów zalewowych. Renaturyzacja może polegać m.in. na odtwarzaniu meandrów, poszerzaniu koryta, przywracaniu naturalnej strefy brzegowej i roślinności przywodnej, odtwarzaniu starorzeczy oraz ponownym łączeniu ciek z doliną i obszarami zalewowymi. Powinna być poprzedzona analizą warunków hydrologicznych i siedliskowych cieków oraz zlewni, w tym reżimu przepływu, stanu wód gruntowych, bilansu wodnego, potencjału retencyjnego i funkcji pełnionych przez dany ciek.

KR2 Odtwarzanie i ochrona obszarów wodno-błotnych

Działanie obejmuje prace dostosowane do lokalnych warunków siedliskowych i stopnia przekształcenia terenu, których celem jest przywrócenie naturalnego charakteru bagien, torfowisk i innych ekosystemów wodno-błotnych. Może polegać m.in. na spowalnianiu odpływu przez likwidację rowów odwadniających, montaż prostych przegród lub zastawek, odtwarzanie roślinności bagiennej, przywracanie zagłębień okresowo wypełnianych wodą oraz przebudowę istniejącej infrastruktury hydrotechnicznej. Istotna jest współpraca z rolnikami i właścicielami gruntów, w tym zachęcanie do ekstensywnego użytkowania łąkowego lub rolnictwa bagiennego bez osuszania terenu. Lokalizacja działań powinna wynikać z dostępności wody i realnych możliwości jej trwałego utrzymania.

Kompleksowe zestawienie działań przypisanych do poszczególnych gmin, opracowane na podstawie analiz wykonanych w ramach aPPSS

 Dla każdej gminy przedstawiono:

Dane identyfikacyjne i przestrzenne gmin, takie jak:

- województwo
- kod TERYT
- charakter zagospodarowania terenu
- dorzecze
- region wodny
- JCWP

 Klasy zagrożenia suszą

 Rekomendowane działania ograniczające skutki suszy

Wskazane działania mają charakter rekomendacyjny i stanowią wskazanie kierunków działań, które mogą wspierać ograniczanie skutków suszy oraz planowanie przedsięwzięć i pozyskiwanie środków na ich realizację.

Dziękuję za uwagę

www.stopsuszy.pl